

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. An Divina Essentia videri possit sine aliqua creatura in particulari?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

essentia tanquam causa præcognita & eminenter continentis, creaturæ quoque possibiles & actuales videntur.

20. Colliges quartò. Quòd ista potiùs, quàm illa creaturæ possibiles in DEO videantur, rationem aliquo modo peti debere ex ipsis creaturis possibilibus, quarum aliqua, quia in essendo & modo essendi sunt aliis perfectiores, sublimiori activitate & virtute ad sui productionem indigent: sicque intra sinum divinæ omnipotentia & essen-

tia magis recondita latent, quæ proinde ut ab intellectu videntur penetrantur, perfectius lumen gloriæ requirunt. Quod exponens S. D. q. 8. d. Ver. a. 4. ad 12. *Cognitã causã, inquit, in promptu est, ut aliqui effectus cognoscantur in ipsa, aliqui verò magis lateant; sicut patet, quod ex principiis demonstrationis statim aliqua conclusiones elicantur, quadam verò non nisi per multa media, &c. Similiter est etiam cognitio rationum intelligibilium de effectibus respectu essentia divina.*

ARTICULUS III.

Quenam creaturæ de facto videantur aut videri possint in DEO?

SUMMARI A.

1. *Neesse est videri possibilia in communi.*
2. *Visio ut beatificans debet representare creaturam in particulari.*
3. *Absolute potest dari visio DEI sine visione creature in particulari.*
4. *Non est major ratio, cur possit dari non visis aliis, quam non visis omnibus.*
5. *Creaturæ possibiles formaliter terminant omnipotentiam sub ratione producibilis ex nihilo.*
6. *Non obest visioni confusa representatio objecti secundarii.*
7. *Ex cognitione omnium possibilium in DEO, sequeretur comprehensio Divina omnipotentia.*
8. *Varia instantia contra rationem S. Th.*
9. *Anima Christi non videt terminum scientie visionis intensivè, sed extensivè adequatum.*
10. *Beati vident totum terminum potentia generativa in Patre, sed non totaliter.*
11. *Si in se ipsis viderentur omnia possibilia, videretur terminus Divina omnipotentia materialiter, non formaliter.*
12. *Omnia possibilia collectivè adequarent Divinam omnipotentiam.*
13. *Non omnia libera decreta possunt terminativè videri à beatis.*
14. *Possunt omnes creaturæ actuales videri.*
15. *Videntur à sola anima Christi.*
16. *Cognoscunt Beati omnia mysteria fidei.*
17. *Item species universi & qua ad statum pertinent.*
18. *Ideo Christus videt omnia objecta Divina scientie visionis, &c.*
19. *Videntur hæc simul & ab initio beatitudinis.*
20. *Exponitur locus Dan. c. 10.*
21. *Tripliciter datur nomen de DEO.*
22. *DEUS à creaturis duobus modis nominari potest.*
23. *Cur Beati possint formare de DEO nomen & non verbum?*

§. I.

An Divina essentia videri possit sine aliqua creatura in particulari?

1. **S**uppono primò. Non posse videri Divinam essentiam, quin videantur saltem creaturæ possibiles in communi: neque enim distinctè videri potest divina omnipotentia, nisi videatur ob-

jectum & terminus formalis ipsius: sed hoc sunt creaturæ possibiles in communi, ergo.

Suppono secundò. Non posse dari visionem beatificam divinæ essentia, quæ nullam videat creaturam actualem etiam in particulari. Ratio est, quòd, ut ex instituto dicitur in Tract. de Act. hum. visio divinæ essentia quatenus beatificans debeat videntem formaliter certificare de sui perpetuitate & inamissibilitate: atqui hoc non faceret, nisi se ipsam ut perpetuandam vi divini decreti videret in divina essentia: ergo se ipsam videt, estque virtualiter reflexa in se ipsam: & consequenter videt creaturam actualem, Dixi tamen visioni quæ beatificanti hoc competere: quia istud prædicatum non convenit ipsi essentialiter ut visio, sed ut est beatifica: prout loco cit. dicitur. His suppositis sit

CONCLUSIO I. *Potest absolute videri divina essentia non visã aliquã creaturã possibili vel actuali in particulari.* Ita communiter Thomistæ cum S. D. a. 8. ad 4. ubi refert testimonium S. Augustini l. 1. confels. c. 4. *Infelix homo, qui scit omnia (scilicet creaturas) se autem nescit: beatus autem, qui se scit, etiam illa nesciat. Qui verò se & illa novit, non propter illa beator est, sed propter se solum beatus.*

Ratio est primò. Ut intuitivè videatur aliqua causa, & virtus eminenter continens effectum, sufficit, ut terminus & objectum videatur secundum rationem formalem: sic enim potentia visiva quidditivè cognoscitur, cognito colore in communi, tanquam termino formali ipsius, & principia demonstrativa clarè videri possunt non cognita conclusione, quæ virtualiter continetur in ipsis: atqui particularitas creaturarum sive possibilium sive actualium non pertinet ad formalem, sed materialem tantum rationem & exercitium divinæ causalitatis & omnipotentia: ergo essentia divina ejusque omnipotentia clarè videri possunt, non visã aliquã creaturã in particulari.

Ratio est secundò. Divina essentia videri potest, & de facto videtur à beatis sine multis creaturis in particulari: ergo etiam videri potest sine omnibus. Antecedens constat ex §. seq. Consequentia probatur: Divina essentia in representando tam est independens & absoluta ab una creatura, quàm ab altera: ergo si videri potest sine

sine aliquibus in particulari, non est ratio, cur non pariter videri possit sine omnibus.

Objicies primò. In tantum creaturæ possibilis videntur in DEO, in quantum DEUS illas eminenter continet, & habet necessariam connexionem cum illis: sed DEUS continet eminenter non tantum creaturas possibles in communi, sed etiam in particulari, & habet necessariam connexionem cum illis: si enim vel una creatura existens fieret impossibilis, tolleretur divina omnipotentia: ergo etiam est necesse, ut creaturæ possibles in particulari videantur in DEO.

Resp. Videntur creaturæ in DEO, in quantum habent connexionem & continentiam sub aliqua ratione formali, nempe producibilitate ex nihilo, conc. secundum rationem materialem, qualis est particularitas effectus pertinens ad exercitium potius quam ad virtutem creandi, nego. Tamen etiam secundum hanc extensionem materialem creaturæ videri possunt & videantur in DEO, tamen omnipotentia sufficienter videri possunt, non videtur ejusmodi ratione & extensione materiali.

6. Objicies secundò. Si essentia divina creaturas possibles tantum in communi repræsentaret, tunc illas confusè repræsentaret, sed hoc est contra perfectionem tam divinæ essentia, quam visionis, quæ quicquid videt, clarè videt.

Resp. dist. maj. confusè repræsentaret, confusione sibi intinsecâ, & ortâ ex defectu divinæ essentia, nego. extrinsecâ & ortâ ex imperfecta dispositione videntis, conc. Nec est contra perfectionem visionis, si objectum aliquod materiale confusè percipiat, dummodò primum, quod est essentia divina, clarè percipiat.

§. II.

An omnes creaturæ possibles videri possint in DEO?

Ad hanc questionem præcedenti è diametro oppositam responso & CONCLUSIO secunda est *negativa*, quam habet S. D. hic a. 8. & 3. contra gentes. c. 56. Ratio ipsius est: Si viderentur in divina essentia omnes creaturæ possibles, comprehenderetur divina essentia & omnipotentia: sed hoc implicat, ergo. Sequela probatur: quando in virtute ipsius causæ videntur omnes effectus, & termini possibles ipsius, tunc comprehenditur ipsa causa: sed creaturæ videntur in divina essentia, tanquam in causa; ergo si omnes possibles viderentur, comprehenderetur ipsa divina essentia. Major rursus probatur: illud comprehenditur, quod cognoscitur, in quantum est cognoscibile; Sed si causa cognoscitur secundum omnem suam productionem, omnesque habitudines, quas habet ad quoscunque terminos & effectus producibiles, cognoscitur in quantum est cognoscibilis: ergo comprehenditur.

8. Objicies. Non sequitur, quòd viso termino adæquato Divinæ omnipotentia Beati videant eandem omnipotentiam in quantum est intensivè visibilis, sed ad summum, in quantum est extensivè visibilis: ergo non sequitur, quòd illam intensivè comprehendant.

Antecedens probatur primò. In sententia probabilissima anima Christi videt adæquatum objectum scientia divinæ visionis, nec tamen sequitur, quòd eandem intensivè comprehendat. Secundò. Beati vident adæquatum terminum Divinæ generationis, nempe Filium, sicut & adæquatum terminum virtutis spirativæ, nempe Spiritum S. nec tamen sequitur, quòd vel generativam vel spirativam virtutem intensivè comprehendant, quia non vident illam totaliter, & in quantum est cognoscibilis. Tertio. Si beati viderent (seu per possibile, seu per impossibile) per species infusas omnes creaturas possibles in se ipsis, non comprehenderent Divinam essentiam: ergo neque, si videant in speculo Divinæ essentia. Quarto. Si etiam sive per possibile, sive impossibile producerentur omnia possible, tamen in essendo non adæquarent perfectionem Divinæ omnipotentia: ergo neque cognitio omnium possible adæquat perfectionem Divinæ omnipotentia in cognoscendo, adeoque Divina omnipotentia non comprehenditur.

Resp. nego antec. ad cujus primam instantiam est disparitas, quòd creaturæ actuales & futurae non sunt terminus intensivè, sed extensivè adæquatus increatae scientia visionis: cum scientia visionis habeat virtutem infinites plura videndi, unde tamen anima Christi videat in Verbo omnes creaturas aliquando productas, vel producendas, non tamen eandem intensivè comprehendit. At contra creaturæ omnes possibles quatenus ex Divina omnipotentia fluentes sunt ejusdem terminus intensivè adæquatus, unde ex earum omnium visione sequeretur intensiva comprehensio Divinæ omnipotentia.

Ad 2. instantiam disparitas est, quòd licet beati videant totum & intensivè adæquatum terminum virtutis tam generativæ, quam spirativæ, non tamen illum vident totaliter, & secundum omnem intensivam perfectionem suæ processiois; idèoque neutram virtutem comprehendunt. Si verò viderent in DEO omnia possible, omnem simul modum essendi, omnem producibilitatem, adeoque & omnem virtutis productiva perfectionem conspicerent; adeoque eandem comprehendere.

Ad 3. instantiam permisso antecedente nego consequentiam. Disparitas est, quòd in facta hypothese tantum videretur adæquatus terminus Divinæ omnipotentia materialiter, non autem formaliter & sub ea ratione, quæ derivatur à virtute causæ; ideo sicut omnes creaturæ possibles in suo esse producto materialiter spectato sunt ens ab alio, limitatum, potentialitati immersum, nec proinde ad Divini esse plenitudinem pertingunt; ita etiam omnia possible in se ipsis cognita, non exhaurirent purissimam actualitatem & cognoscibilitatem suæ causæ. At verò in nostra hypothese omnes creaturæ possibles videntur in ratione termini Divinæ omnipotentia formaliter, quia viderentur secundum omnem rationem, secundum quam è sinu Divinæ omnipotentia promanant.

Ad 4. Resp. Etiam si omnia possible producta distributivè sumpta non adæquarent virtutem Divinæ omnipotentia; eandem tamen adæquarent sumpta